

Vergaderjaar 2010–2011

30 080

Planologische kernbeslissing Ruimte voor de rivier

Nr. 54

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 15 juni 2011

De vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de staatssecretaris voor Infrastructuur en Milieu over de 17^e voortgangsrapportage Ruimte voor de Rivier (Kamerstuk 32 127, nr. 144).

De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 14 juni 2011. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Snijder-Hazelhoff

De adjunct-griffier van de commissie,
Tijdink

¹ Samenstelling:

Leden: Dijkzema, S.A.M. (PvdA), Gent, W. van (GL), Snijder-Hazelhoff, J.F. (VVD), voorzitter, Slob, A. (CU), Aptroot, Ch.B. (VVD), Samsom, D.M. (PvdA), Jansen, P.F.C. (SP), Koppejan, A.J. (CDA), Graus, D.J.G. (PVV), Ouweland, E. (PvdD), Rouwe, S. de (CDA), Bashir, F. (SP), Mos, R. de (PVV), Tongeren, L. van (GL), Monasch, J.S. (PvdA), Dekken, T.R. van (PvdA), Dijkgraaf, E. (SGP), Veldhoven, S. van (D66), Koolmees, W. (D66), ondervoorzitter, Jong, L.W.E. de (PVV), Huizing, M.E. (VVD), Leegte, R.W. (VVD) en Werf, M.C.I. van der (CDA).

Plv. leden: Groot, V.A. (PvdA), Braakhuis, B.A.M. (GL), Houwers, J. (VVD), Wiegman-van Meppelen Scheppink, E.E. (CU), Lucas-Smeerdijk, A.W. (VVD), Smeets, P.E. (PvdA), Gerven, H.P.J. van (SP), Haverkamp, M.C. (CDA), Bontes, L. (PVV), Thieme, M.L. (PvdD), Bochove, B.J. van (CDA), Ulenbelt, P. (SP), Agema, M. (PVV), Grashoff, H.J. (GL), Plasterk, R.H.A. (PvdA), Jacobi, L. (PvdA), Staaij, C.G. van der (SGP), Ham, B. van der (D66), Verhoeven, K. (D66), Bommel, J.J.G. van (PVV), Boer, B.G. de (VVD), Lodders, W.J.H. (VVD) en Koopmans, G.P.J. (CDA).

1

Op welke wijze wordt uitvoering gegeven aan de motie Lucas c.s. (32 500, nr. 46), waarin u is gevraagd u in te zetten op herprioritering van beschikbare middelen voor de projecten op het gebied van Ruimte voor de Rivier (RvdR), Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en Nadere Uitwerking Rivieren Gebied?

Naar aanleiding van het verzoek van uw vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu van 26 april 2011, zal ik u separaat en voor het AO van 16 juni a.s. per brief informeren over de stand van zaken van de uitvoering van deze motie.

2

Op welke wijze worden de meerkosten gedekt die volgens de 16^e voortgangsrapportage verbonden zijn aan de dijkteruglegging bij Lent?

De meerkosten worden gedekt uit het niet uitvoeren van de maatregelen kribverlaging Waalbochten en obstakelverwijdering Suikerdam en polderkade naar de Zandberg (€ 13 mln), aangevuld met een aanspraak op de op programmaniveau gereserveerde post onvoorzien (€ 26 mln).

3

Kunt u de financiering van de extra uiterwaardvergraving Millingerwaard nader verduidelijken? Kennelijk wordt een flink deel uit de opbrengst van zand- en kleiwinning gehaald, echter in de vorige verslagperiode bleek de markt voor zand te zijn ingezakt; in welke mate worden risico's gelopen qua financiën, maar ook qua planning? Hoe verhoudt de genoemde 7,8 mln. zich tot de genoemde financiering (opbrengsten van zand- en kleiwinning, een NURG-bijdrage, een bijdrage van de provincie Gelderland en het PKB-budget)?

Ongeveer de helft van de kosten voor de uitvoering van het plan Millingerwaard wordt gedekt door opbrengsten uit zand- en kleiwinning, die vrijkomt bij het graven van de geulen en het verlagen van de uiterwaard. De andere helft wordt gefinancierd door een bijdrage van de provincie Gelderland, uit het NURG-budget en uit het PKB-budget (€ 7,8 mln). Na afronding van de aanbestedingsprocedure kan ik u de exacte bedragen noemen.

Lage zandopbrengsten zijn inderdaad een risico voor het project. Om dit risico te beheersen is een langere periode beschikbaar gesteld om het project te realiseren. Eindoplevering is voorzien in 2020, waarbij het veiligheidsniveau (Ruimte voor de Rivieropgave) in 2015 zal zijn behaald. De toekomstige aannemer heeft hiermee een langere periode om het zand te vermarkten en kan zo over een langere periode inspelen op prijsontwikkelingen.

4a en 4b

Kunt u, naar aanleiding van uw verwachting dat de dijkteruglegging bij Lent pas na 2015 gereed zal zijn en het verzoek aan de gemeente Nijmegen om vast te houden aan de ambitie om de benodigde waterstanddaling zo spoedig mogelijk na 2015 te realiseren, nadere informatie geven over de planning voor de dijkteruglegging en het halen van de doelstellingen bij Lent, mede omdat twee maatregelen (de kribverlaging langs de Waal en de zomerbedverlaging Beneden -Ijssel) komen te vervallen?

Kunt u concreter aangeven wat u verstaat onder «zo spoedig mogelijk na 2015» en hoe gaat u dit na 2015 monitoren?

Door de extra waterstanddaling die bij de dijkteruglegging bij Lent gehaald wordt, worden de kribverlaging Waalbochten en de obstakelver-

wijdering Suikerdam en Polderkade naar de Zandberg niet uitgevoerd. De dijkeruglegging is een complexe maatregel. Volgens de uitvoeringsplanning van de gemeente Nijmegen kan de maatregel in de zomer van 2016 worden afgerond.

In het gebied van de dijkeruglegging moeten veel ingrepen plaatsvinden in een korte tijd in een relatief beperkte ruimte. Tegelijkertijd moet de overlast beperkt blijven en het gebied bereikbaar. Tevens zorgt de afstemming met andere werkzaamheden in het gebied voor een complicerende factor.

Om de ambitie om te kunnen versnellen vast te houden wordt onderzocht of en hoe de markt kan worden uitgedaagd om 2015 toch te halen.

Na gunning zal ik de voortgang van het project volgens reguliere procedures blijven volgen tot en met de oplevering, ook na 2015.

5

Worden de meerkosten van de dijkeruglegging bij Lent volledig gedekt door het vervallen van de andere twee maatregelen (kribverlaging langs de Waal en zomerbedverlaging Beneden -IJssel)? Zo nee, hoeveel budget is er extra nodig en waar en op welke termijn gaat u deze dekking vinden?

Zie het antwoord bij vraag 2.

6

Kunt u beter onderbouwen waarom het naar uw mening veilig is de twee maatregelen (kribverlaging Waalbochten en obstakelverwijdering Suikerdam en Polderkade naar de Zandberg) te laten vervallen, enkel vanwege het feit dat de dijkeruglegging bij Lent meer waterstanddaling oplevert dan in het PKB is opgenomen?

Het ontwerp dat bij de projectbeslissing is gemaakt levert een waterstanddaling op van 34 cm in plaats van de 27 cm die in de PKB is opgenomen. De doorwerking van deze extra 7 cm betekent dat voor het behalen van de taakstelling bovenstrooms en het in orde houden van de afvoerverdeling tussen de IJssel en de Waal de twee genoemde maatregelen niet meer nodig zijn.

7

Wat zijn de – in de toekomst – te nemen maatregelen indien de waterstanddaling door de dijkeruglegging bij Lent onvoldoende waterveiligheid blijkt op te leveren?

Mocht later blijken dat de dijkeruglegging toch niet de volledige aantal centimeters waterstanddaling haalt, dan kan door middel van kribverlaging de laatste benodigde waterstanddaling gehaald worden. Het voordeel van kribverlaging is dat dit precies in te stellen is. Zoals het er nu voor staat, is dit niet nodig.

8

Waarom is er met de verwachte klimaatverandering geen rekening gehouden? Wanneer wordt dit wel gedaan?

Het programma Ruimte voor de Rivier zorgt ervoor, dat voldaan wordt aan de huidige wettelijke waterveiligheidsnormen. In deze norm is geen rekening gehouden met de verwachte klimaatverandering in de toekomst. Wel is bij de keuze van de maatregelen voor de korte termijn in de PKB beoordeeld of deze maatregelen passen in de lange termijn opgave. In het Deltaprogramma Rivieren wordt gekeken of en zo ja welke maatregelen in het rivierengebied bij de verwachte klimaatverandering op de langere termijn nodig zijn.

9

Op bladzijde 5 wordt gesproken over een dubbeldoelstelling voor het programma RvdR op het gebied van waterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit. Op bladzijde 4 staat echter dat de hoofddoelstelling is dat de rivieren uiterlijk in 2015 moeten voldoen aan de wettelijk vastgelegde waterveiligheidsnormen. Hoe verhouden deze constatering en elkaar en in hoeverre is hier sprake van een tegenstelling?

De uitvoering van de PKB richt zich op een dubbeldoelstelling, waarbij het voldoen aan de wettelijke waterveiligheidsnormen de hoofddoelstelling is en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit de tweede doelstelling. Voor alle maatregelen geldt, dat de ingreep is bedoeld om te voldoen aan de waterveiligheidsdoelstelling en dat daarbij wordt gekeken hoe deze ingreep gelijktijdig een bijdrage kan leveren aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De veiligheidsdoelstelling moet uiterlijk in 2015 zijn bereikt. Voor de helderheid: er zijn dus geen maatregelen die gericht zijn op de ruimtelijke kwaliteit en daarnaast een bijdrage leveren aan de waterveiligheid.

10

Wordt bij tussentijdse evaluatie ook expliciet aandacht besteed aan de gevolgen van Natura2000-regelgeving voor de uitvoering en kosten van de projecten in het kader van RvdR?

In de tussentijdse evaluatie wordt gekeken naar de relatie tussen de voortgang van de PKB en Natura2000 op het niveau van het programma als geheel. Maatregelspecifieke analyses vormen geen onderdeel van de evaluatie. In de reguliere risicoanalyses worden de gevolgen van Natura2000-regelgeving voor de individuele Ruimte voor de Riviermaatregelen wel geanalyseerd. Indien hier aanleiding toe is, wordt hierover in de voortgangsrapportages aan uw Kamer gerapporteerd.

11

Er is door de provincie Gelderland een goedkoper en meer betrouwbaar ontwerp gevonden voor de inlaat voor de hoogwatergeul Veessen-Wapenveld. Worden de middelen die hiermee bespaard worden ingezet voor andere projecten of komen deze ten goede aan het budget voor gebiedsontwikkeling in de regio?

Nee. Bij de vaststelling van het voorkeursalternatief in 2009 is geconstateerd dat er kostenbesparingen nodig waren in het ontwerp van de hoogwatergeul van de provincie Gelderland, aangezien de eerdere raming werd overschreden. Er is dus geen geld over, maar de overschrijding op het beschikbare budget is verkleind. Er is dus geen sprake van het inzetten van middelen voor andere doelen.

12

Kunt u aangeven hoeveel hectare grond zal worden ontpolderd bij de maatregel Noordwaard en welk percentage daarvan landbouwgerelateerde grond is?

Het totale plangebied van de Noordwaard is circa 4449 hectare. Hiervan wordt ongeveer 2050 hectare ontpolderd. Van dit te ontpolderen gebied is 1640 hectare (80%) momenteel in gebruik als landbouwgrond. Na de ontpoldering is er nog 860 hectare met een agrarische bestemming. Van het resterend deel is ongeveer 200 ha geschikt voor agrarisch beheer. Hierover lopen momenteel nog onderhandelingen. Overigens wordt binnen Ruimte voor de Rivier in totaal (= in de Noordwaard en de Overdiepsche Polder) zo'n 2620 hectares ontpolderd. Na de

ontpoldering behoudt circa 1620 hectare (62%) de agrarische bestemming.

13a, 13b en 13c.

Bent u op de hoogte van uw reactie op de Adviesnota Spelregels Natte Infrastructuur Projecten (SNIP 3), waarin u stelt dat de kleppen bij de hoogwatergeul Veessen-Wapenveld neergelaten kunnen worden als er een waterstand van +5,65m NAP of hoger wordt verwacht, terwijl het de bestuurlijke afspraak is dat de hoogwatergeul pas in werking treedt indien er een waterstand van +5,65m NAP wordt bereikt?

Bent u ervan op de hoogte dat de gemeenteraad van Heerde unaniem een motie heeft aangenomen en dat het College van B&W een adviesnota heeft uitgebracht waarin zij deze reactie verwerpen?

Bent u van mening dat men zich dient te houden aan de bestuurlijke afspraak, die stelt dat de kleppen bij de Hoogwatergeul pas neergelaten worden bij een waterstand van +5,65m NAP? Zo ja, hoe gaat u hiervoor zorgen? Zo nee, waarom niet?

Ik ben op de hoogte van de motie van de gemeenteraad en van de brief van de Programmadirectie Ruimte voor de Rivier met de resultaten van de voortoets bij het SNIP3-advies van de provincie Gelderland. Ik heb van de provincie begrepen, dat in de regionale stuurgroep, waarin de gemeente is vertegenwoordigd, overeenstemming is over het inzetten van de hoogwatergeul bij een waterstand van NAP +5,65m, maar dat de discussie gaat over wat een verstandig moment is om de kleppen daadwerkelijk neer te laten, zodat water de geul in kan stromen. De Programmadirectie wijst er in haar brief op, dat als het water bij een waterstand van NAP +5,65m zelf over de kleppen stroomt, er extreem hoge stroomsnelheden kunnen ontstaan. Ze constateert dat dit kan leiden tot schade aan de inlaatconstructie en landbouwgrond achter de inlaat. Door constructieve maatregelen en/of het zodanig bedienen dat een meer geleidelijke instroom van water wordt bewerkstelligd, kan schade mogelijk worden beperkt. Over de wijze waarop de geul gaat volstromen en de inlaat wordt bediend zijn nog geen afspraken gemaakt. Hiertoe zal nog een bedieningsprotocol worden opgesteld.

14

Heeft de evaluatie van de ontwerpprocessen in ruimtelijke kwaliteit reeds plaatsgevonden? Zo ja wat is het resultaat?

De evaluatie van de ontwerpprocessen in ruimtelijke kwaliteit is momenteel gaande. De resultaten worden in augustus 2011 verwacht.

15

Waardoor loopt de projectbeslissing (SNIP3) voor extra uiterwaardvergraving Millingerwaard en dijkverbetering Lek/Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage vertraging op?

De alternatievenuitwerking om te komen tot het voorkeursontwerp (SNIP2a) van de Millingerwaard heeft meer tijd gekost dan verwacht. Hiernaast is gekozen om nu ook al de werkzaamheden te doen die noodzakelijk zijn voor de marktbenadering. Dit heeft ook zijn doorwerking op de SNIP3 beslissing. Inmiddels is het voorkeursalternatief vastgesteld en is de markt benaderd voor zowel de uitwerking van de projectbeslissing (SNIP3) als de realisatie van het plan. Met deze aanpak blijft er voldoende ruimte voor oplevering van het veiligheidsniveau in 2015. Bij de dijkverbetering Lek/Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden leiden nieuwe inzichten in de bodemligging ter plaatse tot de verwachting dat de maatgevende hoogwaterstanden, die iedere 6 jaar worden vastgesteld

door het Rijk, op dit traject zullen dalen. Dit leidt ertoe dat een aantal dijktrajecten binnen dit traject mogelijk niet hoeft te worden versterkt, zoals wel de verwachting was ten tijde van de PKB. Dit wordt nader onderzocht, alvorens een projectbeslissing kan worden genomen.

16

De verwachte uitgaven zullen uitkomen tussen de 1,7 mld. en 3 mld. Wat verklaart de grote bandbreedte (26%) in deze voortgangsrapportage en het geringe verschil met de bandbreedte in de 16e voortgangsrapportage (26,2%), terwijl de einddatum van het programma dichterbij komt?

Ter bepaling van de bandbreedte op programmaniveau wordt aangesloten bij de onzekerheidsmarges zoals vastgelegd in de MIRT/SNIP regels. Dit houdt in dat de bandbreedte van de raming wordt bepaald door de fase waarin de maatregelen zich bevinden. Naarmate de maatregelen concreter worden, daalt de bandbreedte van 35% in de verkenningsfase naar 25% bij de variantkeuze en 15% bij de projectbeslissing. Omdat het gaat om een bandbreedte op programmaniveau worden individuele maatregelen ten opzichte van elkaar uitgemiddeld. De bandbreedte van 26% wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de ramingen van de dijkverbeteringen nog een bandbreedte van 35% hebben.

Het geringe verschil in bandbreedte in de 17e voortgangsrapportage ten opzichte van de 16e wordt veroorzaakt doordat er in die tussentijd slechts voor één maatregel (kribverlagingen Midden-Waal) een projectbeslissing is genomen. Door de inmiddels genomen projectbeslissingen in de verslagperiode van de 18e voortgangsrapportage zal de bandbreedte in deze rapportage verder zijn gedaald.

17

Kunt u aangeven hoeveel hectare grond zal worden ontpolderd bij de maatregel Overdiepsche Polder en welk percentage daarvan landbouwgerelateerde grond is?

Het totale plangebied van de Overdiepsche Polder is circa 749 hectare. Hiervan wordt 570 hectare ontpolderd. Van dit te ontpolderen gebied is 560 hectare landbouwgerelateerde grond (=98%). Na uitvoer van de maatregel blijft deze 560 hectare geschikt voor landbouw.

18

Welke instrumenten heeft u om overschrijdingen van het programmabudget in de hand te houden?

Instrumenten om overschrijdingen van het programmabudget in de hand te houden zijn: het toepassing van de PRI-methode van ramen (project raming infrastructuur), het organiseren van sessies omtrent budgetgestuurd ontwerpen, het uitvoeren van audits op de wijze van kosten ramen en het strak sturen op het toepassen van risicomanagement (om aan voorkant problemen te voorkomen).

19

Is er sprake van tussentijdse pakkettoetsen waarin het resultaat van het gehele maatregelenpakket wordt bewaakt? Worden in deze pakkettoetsen ook de extra maatregelen van bijvoorbeeld de bypass Kampen afgezet tegen de noodzaak van de andere projecten in het stroomgebied?

Er wordt jaarlijks een onafhankelijke pakkettoets uitgevoerd door Deltares op het totale PKB-basispakket van maatregelen met de laatste stand van zaken. U wordt over de bevindingen geïnformeerd via de voortgangsrapportage. Extra maatregelen, die aanvullend zijn op het PKB-basispakket en

anticiperen op de lange termijn opgave van 18 000 m³/s, zoals de bypass bij Kampen, worden niet in deze pakkettoets meegenomen.

20

Door wie is het rapport van bevindingen waar de gemeenteraad van Kampen op 16 december 2010 mee heeft ingestemd opgesteld en welke status heeft dit rapport in de besluitvorming?

Het rapport dat de gemeenteraad heeft vastgesteld is een verslag van de hoorzitting van 30 september 2010, opgesteld onder verantwoordelijkheid van de gemeentesecretaris. In het rapport concludeert de gemeente dat de uitvoering van de hoogwatergeul bij Kampen over het geheel genomen niet leidt tot verhoging van risico's op waterveiligheid. De verwachting is dat het stuk mede bepalend zal zijn voor het lokale en regionale draagvlak voor de maatregel.

21

Is in het licht van het feit dat het ontwerp van de dijkverlegging bij Cortenoever is geoptimaliseerd, dan ook sprake van verlegging van de Planologische Kern Beslissing (PKB)-grens bij het projectplan Cortenoever? Heeft dit gevolgen voor aanwonenden en agrariërs in het gebied?

De optimalisatie van het ontwerp van de dijkverlegging Cortenoever is gericht op het beperken van de vergravingen, mede om zoveel mogelijk landbouwgrond te sparen. Dit is in het belang van de omwonenden en agrariërs.

De optimalisatie leidt niet tot vergroting van het plangebied en ook niet tot een overschrijding van het in de PKB (globaal) aangeduide plangebied van de maatregel.

22

Kunt u aangeven bij welke, behalve de drie genoemde, maatregelen er gebruik moet worden gemaakt van onteigeningsprocedures?

Bij de andere maatregelen uit het programma is nog sprake van een minnelijk traject van verwerven van vastgoed. Zolang het minnelijke traject loopt, is niet aan te geven bij hoeveel maatregelen er gebruik moet worden gemaakt van de onteigeningsprocedure.

23

De raming bevat de kosten van versterking waterveiligheid en de reguliere inpassingskosten. Vallen onder de reguliere inpassingskosten ook de kosten voor aanleg van natuur in het kader van Natura2000? De motie Lucas (32 500, nr. 44) beoogde ook de kostenverdeling tussen de hoofddoelstelling (waterveiligheid) en de nevendoelestelling (ruimtelijke kwaliteit) inzichtelijk te maken. Waar kan dit inzicht gevonden worden?

Als een PKB-maatregel in Natura2000-gebied is gelegen en door de ingreep natuur verloren gaat waarvan het juridisch verplicht is om dit te compenseren, worden alleen deze compensatiekosten gefinancierd uit het PKB-budget.

Het PKB-budget wordt besteed aan de maatregelen die nodig zijn voor de waterveiligheid. Maatregelen ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit, die los staan van de waterveiligheidsingreep, worden niet uit het PKB-budget gefinancierd, maar door derden. In de 17^e voortgangsrapportage (pag. 37) is aangegeven dat voor € 80 mln door derden wordt bijgedragen aan dit soort extra ruimtelijke kwaliteitsmaatregelen.

Wel is het zo dat de PKB-maatregelen – gezien de dubbeldoelstelling uit de PKB (unaniem door de Tweede en Eerste Kamer goedgekeurd) – veelal

ook een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit en/of passen binnen een integrale oplossing. Dit valt onder de reguliere inpassing van maatregelen. Ook is het noodzakelijk voor de vergunbaarheid en levert het een bijdrage aan het draagvlak in de regio van de maatregelen.

24

Kunt u aangeven welke gegevens aan de basis hebben gelegen van de lange termijn afvoer van 18 000 m³/s?

De verwachte toename van de afvoer van de Rijn bij Lobith van 16 000 naar 18 000 m³/s wordt bepaald door het samenspel van gegevens als neerslag, sneeuwsmelt, wateropname in de bodem en al dan niet optreden van bovenstroomse overstromingen, waarbij rekening wordt gehouden met de toekomstige klimaatscenario's volgens de vier KNMI scenario's. In het kader van het advies van de Tweede Deltacommissie is (nogmaals) onderzocht wat de toekomstige rivierafvoer bij Lobith in 2050 en 2100 zou kunnen zijn. Uit analyse van een aantal studies komt naar voren dat de extreme afvoeren bij Lobith variëren van 16 500 – 19 000 m³/s in 2050 en van 17 000 – 22 000 m³/s in 2100. Wanneer tevens rekening gehouden wordt met het optreden van overstromingen in Duitsland, waardoor de afvoerpiek wordt afgevlakt, dan berekenen computersimulaties een lagere extreme afvoer bij Lobith: 15 500 – 17 000 m³/s in 2050 en 16 000 – 17 500 m³/s in 2100. Deskundigen geven aan dat met noodmaatregelen in Duitsland (zandzakken) nog een extra afvoer van 500 m³/s is te verwachten. Op grond hiervan is gesteld dat voor de Rijnafvoer bij Lobith rekening wordt gehouden met 18 000 m³/s in 2100. Deze resultaten zijn in overeenstemming met de lange termijn uitgangspunten van de PKB Ruimte voor de Rivier.

25

Kunt u aangeven waarop de verwachting is gebaseerd dat er maximaal 30 mln. aan ontvangsten zal zijn bij verkoop van overtollig gesteld vastgoed?

Overtollig gesteld vastgoed wordt door het Rijksvastgoed- en ontwikkelbedrijf (RVOB) in opdracht van het programma verkocht. Deze ontvangsten kunnen in deze fase alleen nog globaal worden geraamd. In de middelenafpraak met het Ministerie van Financiën is vastgelegd dat deze ontvangsten tot een maximum van € 30 mln worden geboekt op het ontvangstenartikel van Ruimte voor de Rivier (meerontvangsten vloeien terug naar de algemene middelen). De huidige ontvangstenprognoses laten zien dat € 30 mln kan worden gerealiseerd.

26

Kunt u voorbeelden geven van overtollig gesteld vastgoed?

Voorbeelden zijn:

- gronden die na realisatie van de maatregel buitendijks liggen, maar nog steeds agrarisch geschikt zijn. In de Overdiepsche Polder blijven bijvoorbeeld acht agrariërs over, die de vrijkomende gronden van de wijkende agrariërs binnen het gebied direct kunnen aankopen;
- woningen die zijn aangekocht en na realisatie van de maatregel geschikt zijn voor bewoning. In de nieuwe buitendijkse gebieden – zoals in de Noordwaard – hebben alle eigenaren de mogelijkheid hun woning voor binnendijkse waarde te verkopen. Deze woningen worden na realisatie weer verkocht.